

بررسی فراوانی ژنوتیپ babA_2 در هلیکوباترپیلوری و ارتباط آن با بیماریهای

دستگاه گوارش در بیماران مراجعه کننده به بیمارستان الزهراء اصفهان

مرتضی اسحاقی^۱، حاجیه قاسمیان صفائی^۲، علی اصغر هوائی^۳، فخر تاج نواب اکبر^۴، رسول صالحی^۵، حمید توکلی^۶، اکبر حسن زاده^۷

۱- کارشناس ارشد میکروبیولوژی، دانشگاه علوم پزشکی اراک، (مؤلف مسؤول) تلفن: ۰۸۶۶-۳۲۲۲۰۸۱-۸۲

۲- دکترای میکروبیولوژی عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

۳- دکترای ژنتیک عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

۴- فوق تخصص گوارش عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

۵- کارشناس ارشد آمار جاتی عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

چکیده

زمینه و هدف: هلیکوباترپیلوری ارگانیسم خمیده شکل گرم منفی است که در دستگاه گوارش انسان مستقر می‌شود و باعث بروز عوارض مختلف دستگاه گوارش از جمله زخم اثنی عشر، گاستریت شده و با آدنو کارسینوما در ارتباط است. این باکتری برای اتصال به جداره مخاط دستگاه گوارش چندین نوع ملکول چسبان (Adhesion) دارد که مهمترین آنها پروتئین BabA است. این پروتئین به آنتی ژن گروه خونی لوئیس b در سطح سلولهای اپی تیال معده متصل می‌شود. این پروتئین توسط ژنی بنام babA_2 رمز دهنده می‌شود. هدف از مطالعه حاضر بررسی فراوانی ژنوتیپ babA_2 در هلیکوباترپیلوری‌های جدا شده از بیماران و ارتباط این ژنوتیپ با بیماریهای زخم اثنی عشر، گاستریت و آدنو کارسینوما بود.

روش بررسی: با استفاده از واکنش زنجیره‌ای پلیمراز (PCR) فراوانی ژنوتیپ babA_2 در ۸۱ هلیکوباترپیلوری جدا شده از نمونه‌های بیوپسی بیماران مبتلا به گاستریت (۴۴ نفر)، زخم اثنی عشر (۲۷ نفر) و آدنو کارسینوما (۱۰ نفر) مورد بررسی قرار گرفت. آزمون آماری مورد استفاده کای-اسکوئر بود.

یافته‌ها: فراوانی این ژنوتیپ در هلیکوباترپیلوری‌های جدا شده از بیماران مبتلا به گاستریت، زخم اثنی عشر و آدنو کارسینوما به ترتیب ۶۸/۲، ۷۴/۱ و ۸۰ درصد بود. ارتباط معناداری بین ژنوتیپ babA_2 و گاستریت و زخم اثنی عشر مشاهده نشد ($p < 0.05$). اما ارتباط بین این ژنوتیپ با آدنو کارسینوما مشاهده شد.

نتیجه‌گیری: تحقیقات بیشتری در مورد بررسی فراوانی این ژنوتیپ در چند منطقه جغرافیایی و قومیت‌های مختلف داخل کشور و در میان کودکان و بررسی ارتباط این ژنوتیپ با آپوپتوزیس و با سرطان معده با نمونه‌های بیشتر توصیه می‌شود.

کلید واژه‌ها: هلیکوباترپیلوری، ژنوتیپ babA_2 ، گاستریت، زخم دئودنوم، آدنو کارسینوما

وصول مقاله: ۸۷/۳/۱۲ اصلاح نهایی: ۸۷/۵/۷ پذیرش مقاله: ۸۷/۵/۱۴

مقدمه

هلیکوباترپیلوری در اولین گروه عوامل مولد سرطان طبقه‌بندی شد (۳). مطالعات متعددی نشان داده است که فاکتورهای مختلف مربوط به میزبان و باکتری در بروز عوارض پاتولوژیک و کلینیکی دخیل هستند. در میان عوامل باکتریائی توانایی باکتری در اتصال به

هلیکوباترپیلوری، باکتری خمیده شکل گرم منفی است که اولین بار در سال ۱۹۸۲ جدا سازی شد. این باکتری مهمترین علت بیماریهای معده‌ای- روده‌ای از جمله گاستریت، زخم اثنی عشر و سرطان معده است (۱,۲). در سال ۱۹۹۴ میلادی

روش بررسی

این مطالعه از نوع توصیفی-تحلیلی می‌باشد.

جمعیت مورد مطالعه بیماران دچار عوارض گوارشی مراجعه کننده به بخش آندوسکوپی بیمارستان الزهراء اصفهان بودند. در این مطالعه از بیمارانی که تحت درمان آنتی بیوتیکی قرار نگرفته بودند و یا سه ماه از مصرف آنتی بیوتیک آنها گذشته بود نمونه گیری بعمل آمد.

در این مطالعه ۱۷۷ بیمار مورد بررسی قرار گرفتند که ۱۰۵ نفر مرد و ۷۲ نفر زن بودند و میانگین سنی آنها ۴۳ سال بود. ۹۹ نفر از این بیماران مبتلا به گاستریت، ۶۳ نفر مبتلا به زخم اثنی عشر و ۱۵ نفر مبتلا به آدنو کارسینوما بودند.

کشت و جداسازی باکتری:

نمونه‌های بیوپسی توسط پزشک متخصص از بیماران تهیه شده، به داخل ظروف شیشه‌ای حاوی سرم فیزیولوژی استریل منتقل می‌شد. حداکثر تا سه ساعت پس از نمونه گیری، نمونه‌های بیوپسی جهت انجام آزمایشات میکروبیولوژیک و کشت به آزمایشگاه میکروبیولوژی ارسال می‌شدند. ابتدا نمونه‌های بیوپسی تحت شرایط استریل قطعه قطعه و هموژنیزه شده، قسمتی از آن روی محیط کشت انتخابی کشت داده می‌شد و قسمت دیگری از آن، جهت رنگ‌آمیزی گرم و تست اوره آز سریع مورد استفاده قرار می‌گرفت. محیط کشت انتخابی شامل محیط پایه کلمبیا آگار (oxoid انگلستان)، مکمل انتخابی کمپلوباکتر (مرک آلمان)، سرم جنینی گوساله ۷-۱۰ درصد (شرکت سیناژن) و گلبول قرمز فشرده (۱۰-۷ درصد) بود. پس از کشت نمونه هموژنیزه شده روی محیط کشت انتخابی، پلیت‌ها در

سلولهای پوششی برای شروع پاسخهای التهابی معده بسیار حیاتی است (۴-۶).

یکی از مهمترین ملکولهای چسبان (Adhesin)، در هلیکوباکتر پیلوئی پروتئین BabA (Blood group antigen binding Adhesin) ژن babA₂ رمز دهی می‌شود. تحقیقات متعددی نشان داده است که این ملکول چسبان مسئول اتصال هلیکوباکتر پیلوئی به آنتی ژنهای گروه خونی لوئیس b است. این آنتی ژنهای فوکوزیله شده روی سطح BabA سلولهای پوششی معده قرار دارند. پروتئین A یکی از پروتئین‌های غشاء خارجی هلیکوباکتر پیلوئی است. توانائی اتصال این پروتئین به آنتی ژنهای گروه خونی لوئیس b، استقرار باکتری را در معده تسهیل می‌کند و ممکن است مستقیماً در بیماریزائی نقش داشته باشد (۷,۸). پروتئین BabA ۷۵ کیلودالتون وزن دارد. دو آلل ژن BabA شناسائی شده است که عبارتند از BabA₁ و BabA₂. از بین دو آلل ذکر شده تنها ژن BabA₂ فعال بوده، پروتئین BabA را رمزدهی می‌کند (۹).

طبق تحقیقات صورت گرفته، مشخص شده است که بین وجود این ژن و بعضی بیماریهای دستگاه گوارش از جمله زخم اثنی عشر ارتباط وجود دارد. فراوانی این ژن در باکتریهای جداده از نقاط مختلف جهان متفاوت است (۱۰-۱۴, ۱۱-۲۰).

با توجه به متفاوت بودن این فراوانی این ژن در نقاط مختلف جهان و اهمیت این ژن در بیماریزائی و از طرفی بدلیل اینکه از این ژن بعنوان کاندید واکسیناسیون نام برده شده است (۱۷). لذا برآن شدیم تا فراوانی این ژن را در سویه‌های جدا شده از منطقه اصفهان بررسی کنیم.

دهم میکرو گرم DNA، ۱۰ پیکومول پرایمر، ۲ میلی مول dNTP و ۲ دهم میلی مول MgCl₂ و ده میلی مول کتیور ژن صورت می‌گرفت: دنا توراسیون اولیه در ۹۵ درجه سانتی گراد به مدت ۵ دقیقه، ۹۰ دقیقه درجه سانتی گراد ۱ دقیقه، ۵۵ درجه سانتی گراد ۱ دقیقه، ۷۲ درجه سانتی گراد ۱ دقیقه و گسترش اضافه دقیقه، (extention) در ۷۲ درجه سانتی گراد به مدت ۱۰ دقیقه که طی ۳۰ سیکل انجام می‌شد (۱,۵,۹). دستگاه ترموسایکلر مورد استفاده ساخت شرکت اپندروف آلمان بود.

الکتروفورز محصولات PCR روی آگار ۱/۵ درصد با استفاده از بافر TBE (Tris Borate EDTA) با غلط ۰.۵x و تانک الکتروفورز نوع Hybaid انجام شد. زمان الکتروفورز یک و نیم ساعت و ولتاژ مورد استفاده ۸۰ ولت بود. size marker مورد استفاده ۱۰۰ جفت بازی (100bp) و وزن محصول تکثیر یافته ۸۳۳ جفت بازی بود. نمونه‌های کنترل مثبت و منفی بصورت هدایه از کشور آلمان دریافت شد.

یافته‌ها

از بین ۱۷۷ بیمار، نتیجه کشت ۸۱ نفر مثبت بود و هلیکوباکترپیلوری از نمونه‌های بیوپسی آنها جداسازی شد که ۴۴ نمونه متعلق به بیماران مبتلا به گاستریت، ۲۷ نمونه متعلق به بیماران مبتلا به زخم اثنی عشر و ۱۰ نمونه متعلق به بیماران مبتلا به آدنو کارسینوما بود. فراوانی کلی این ژن از بین ۸۱ مورد باکتریهای جدا شده ۷۱/۶ درصد بود. فراوانی این ژن در بین باکتریهای جدا شده از بیماران مبتلا به گاستریت، زخم اثنی عشر و آدنو کارسینوما به ترتیب: ۶۸/۲ درصد، ۱/۷۴ درصد و ۸۰ درصد بود. (جدول ۱)

شرایط میکرو آثروفیلیک قرار می‌گرفتند که شرائط میکرو آثروفیلیک با استفاده از گازپک C AnaeracultC (مرک آلمان) تأمین می‌شد. اتمسفر ایده‌آل برای رشد باکتری ۱۰ درصد دی اکسید کربن، ۸۰ درصد ازت، ۵ درصد اکسیژن و رطوبت اشعاع است. پس از ۴-۵ روز پلیت‌ها از نظر وجود کلنی باکتری مورد بررسی قرار می‌گرفت و باکتریها بر اساس شکل کلنی رنگ آمیزی گرم، آزمایش اکسیداز، کاتالاز و تست اوره آر سریع تشخیص داده می‌شوند. سپس کشت مجدد برای تهیه کلنی‌های خالص انجام می‌شد. کلنی‌های خالص به محیط کشت نگهدارنده BHI (Gibco) حاوی ۴۰ درصد گلیسرول و ۷-۱۰ درصد سرم جینی گوساله منتقل می‌شد و در برودت ۷۰ درجه سانتی گراد جهت آزمایشات بعدی نگهداری می‌شوند.

استخراج و جداسازی DNA و تکثیر ژن babA2 با استفاده از روش PCR:

باکتری‌های جدا شده با استفاده از کیت استخراج DNA Roche (آلمان) و بر اساس دستورالعمل آن انجام شد. OD₂₆₀ نمونه‌های DNA استخراج شده اندازه‌گیری شد و از نظر کیفی نیز با استفاده از روش الکتروفورز مورد بررسی قرار گرفت. واکنش زنجیره‌ای پلی‌مراز (PCR) با استفاده از پرایمرهای ذیل انجام شد:

5' AAT CCA AAA AGG AGA AAA AGT
 AAA-3'
5' TGT TAG TGA TTT CGG TGT AGG
 ACA-3'

پرایمرهای فوق الذکر از رفرنس‌های موجود اقتباس شد (۱,۹,۱۱,۱۲,۱۴).

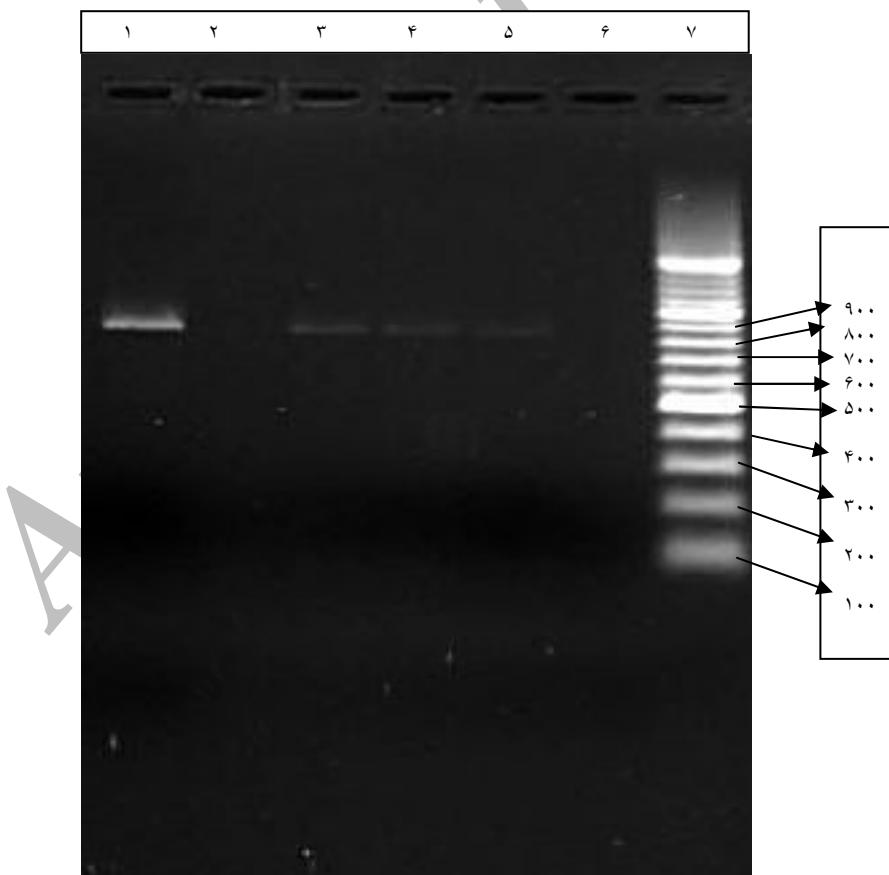
حجم کل محلول PCR (Master Mix) ۵۰ μ l میکرولیتر بود که حاوی ۲ واحد ۳' taq polymerase می‌گردید.

babA₂ و گاستریت، زخم اثنا عشر و آدنوکارسینوما مورد بررسی قرار گرفت که ارتباطی بین این ژنوتیپ و زخم اثنا عشر و گاستریت مشاهده نشد ($p=0.673$). لیکن با آدنوکارسینوما ارتباط وجود داشت ($p<0.05$).

تعداد هلیکوباکتر پیلوریهای دارای ژنوتیپ babA₂ در صد فراوانی این ژنوتیپ را به تفکیک نوع بیماری نشان می‌دهد. (شکل ۱) مربوط به الکتروفورز محصولات PCR است. با استفاده از آزمون chi-square و توسط نرم افزار SPSS ارتباط بین ژنوتیپ

جدول ۱: توزیع فراوانی ژنوتیپ babA₂ در هلیکوباکتر پیلوریهای جدا شده از بیماران مبتلا به گاستریت، زخم اثنا عشر و آدنوکارسینوما

نوع بیماری	گاستریت						مجموع کل	
	آدنوکارسینوما			زخم اثنا عشر				
	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد		
babA ₂ +	۸۰	۸	۷۴/۱	۲۰	۶۸/۲	۳۰	+	
babA ₂ -	۲۰	۲	۲۵/۹	۷	۳۱/۸	۱۴	-	
	۱۰۰	۱۰	۱۰۰	۲۷	۱۰۰	۴۴		

شکل ۱: تصویر الکتروفورز محصولات PCR ژن babA₂. چاهک ۱ و ۲ به ترتیب مربوط به کنترل های مثبت و منفی، چاهک های ۳ و ۴ و ۵ مربوط به نمونه های دارای ژن babA₂ و چاهک ۶ مربوط به نمونه فاقد ژن babA₂ و چاهک ۷ مربوط به سایز مارکر ۱۰۰ جفت بازی است. وزن قطعه ژنی ۸۳۳ babA₂ جفت باز است.

می شود. طی تحقیقی که Yan Bai و همکارانش در سال ۲۰۰۳ میلادی انجام دادند، گزارش کردند که پروتئین BabA در موش، خاصیت ایمنوژنیک دارد و احتمالاً می توان از آن جهت ایمنی زائی و واکسیناسیون استفاده کرد (۱۷).

با توجه به اینکه فراوانی این ژن در سویه های جدا شده از مناطق مختلف جغرافیائی جهان متفاوت است و شیوع یکسانی ندارد و از طرفی چون در چندین مقاله گزارشات متفاوتی در باره ارتباط این ژن با عوارض مختلف دستگاه گوارش از جمله زخم اثنی عشر و سرطان معده ارائه شده است، لذا بر آن شدید تا درصد فراوانی ژنتوتیپ babA₂ را در بیماران مراجعه کننده به بیمارستان الزهراء بررسی کنیم. فراوانی کلی این ژنتوتیپ ۷۱/۶ درصد بود که به تفکیک در بیماران مبتلا به گاستریت، زخم اثنی عشر و آدنوکارسینوما به ترتیب ۶۸/۲، ۷۴/۱ و ۸۰ درصد بود.

از زمان کشف ژن babA₂ توسط Dag و Ilver در سال ۱۹۹۷ میلادی تحقیقات بسیار زیادی در مورد ارتباط این ژنتوتیپ با عوارض مختلف گوارشی انجام شده است که در ادامه به چند مورد آن اشاره می گردد.

Markus Gerhard و همکارانش در سال ۱۹۹۷ مقاله ای درباره ارتباط ژنتوتیپ babA₂ با عوارض کلینیکی دستگاه گوارش ارائه دادند که فراوانی کلی ژنتوتیپ babA₂ را ۷۱/۹ درصد اعلام نموده ارتباط بین این ژن با سرطان معده را گزارش کردند (۵).

Mizushima و همکارانش در سال ۲۰۰۱ در کشور ژاپن فراوانی کلی این ژنتوتیپ را در بین ۱۷۹ هلیکوباکتر پیلوئی جدا شده، ۸۴/۹ درصد گزارش

بحث

هلیکوباکتر پیلوئی بیش از ۵۰ درصد جمعیت جهان را آلوده می کند، اما فقط ۱۰ درصد از آنها علائم کلینیکی بیماریهای دستگاه گوارش را بروز می دهند و اکثرا بدون نشانه هستند و یا اینکه علائم گاستریت مزمن را بروز می دهند. در ایجاد بیماری و بروز علائم گوارشی فاکتورهای مربوط به میزان و فاکتورهای مربوط به باکتریها ملکولهای چسبان از عوامل مربوط به باکتریها ملکولهای چسبان در هستند. تاکنون چندین نوع ملکول چسبان در AlpA هلیکوباکتر پیلوئی شناخته شده است از جمله A و SabA، HopZ، AlpB چسبان BabA است. این ملکول ممکن است بطری مستقیم و غیرمستقیم از طریق برانگیختن پاسخ ایمنی باعث تحریک سلولهای پوششی معده و بروز التهاب شود (۱۹).

پروتئین BabA یکی از پروتئینهای غشای خارجی است و ۷۵ کیلو دالتون وزن دارد و واسطه اتصال باکتری به آنتی ژنهای گروه خونی لوئیس b در مخاط معده است. ژن babA دو آلل به نامهای A و babA₂ دارد که توالیهای هر دو شناخته شده است. این دو آلل بسیار شبیه یکدیگر هستند لیکن در آلل A یک افتادگی (Deletion) ده جفت بازی در ناحیه کد کننده توالی نشانه (Signal Sequence) وجود دارد که در babA₂ این توالی عنوان جایگاه شروع ترجمه عمل می کند لذا از نظر بیولوژیک تنها آلل babA₂ فعال است (۵,۷).

پرایمر مورد استفاده در این تحقیق مربوط به ناحیه کد کننده توالی نشانه ژن babA₂ است که در ژن babA₁ وجود ندارد و مانع از کد شدن این ژن

میلادی از کشور ترکیه ارتباط بین ژنوتیپ babA_2 و سرطان معده را گزارش کردند (۲۰).

در مطالعه حاضر درصد فراوانی ژنوتیپ babA_2 و عدم ارتباط آن با بیماری‌های گاستریت و زخم اثنی عشر با کشورهای آسیای شرقی مشابه است ولی با نتایج بدست آمده در آمریکا و آمریکای جنوبی و برخی کشورهای اروپایی مطابقت ندارد. اما نکته قابل توجه، ارتباط بین این ژنوتیپ و بیماری سرطان معده است که در اکثر مطالعات، مشابه تحقیق حاضر به آن پرداخته‌اند و همانطور که قبلًا اشاره شد با توجه به آنکه تعداد نمونه‌های مربوط به مبتلایان به سرطان معده در تحقیق حاضر کم بوده است برای رسیدن به یک نتیجه مطلوب نیاز به تحقیقات بیشتر و وسیعتری است.

در نهایت بنظر می‌رسد تحقیقات بیشتر در مورد بررسی فراوانی این ژنوتیپ در چند منطقه جغرافیایی و قومیتی‌های مختلف داخل کشور و کودکان، ارتباط این ژنوتیپ با آپوپتوزیس و ارتباط آن با سرطان معده (با تعداد نمونه‌های بیشتر) قابل تأمل و تحقیق باشد.

تقدیرو و تشکر

بدینوسیله از پرسنل پخش ژنتیک و بخش میکروب‌شناسی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و سرکار خانم گیلدا امینی تشکر و قدردانی می‌شود.

کردند که فراوانی آن در زخم اثنی عشر و گاستریت و سرطان معده به ترتیب $85/4$ و 84 و 90 درصد گزارش شده است. در این تحقیق ارتباطی بین ژنوتیپ babA_2 و زخم اثنی عشر، گاستریت و سرطان معده یافت نشده است (۱۶).

Lai و همکارانش از کشور تایوان و Yu به اتفاق همکارانش از هنگ‌کنگ در سال ۲۰۰۲ و Han به همراه همکارانش از کشور چین در سال ۲۰۰۴ یافته‌هایی تقریباً مشابه در مورد فراوانی این ژنوتیپ و عدم ارتباط آن با عوارض کلینیکی دستگاه گوارش ارائه کردند (۱۶, ۱۸, ۱۹). در گزارش ارائه شده توسط Yu همچنین بیان شده است که سویه‌هایی که ژنوتیپ babA_2 را دارند در مقایسه با سویه‌هایی که این ژن را ندارند باعث افزایش آتروفی در ناحیه آنتریوم شده‌اند و شاخص پرولیفراسیون را افزایش داده‌اند لیکن با آپوپتوزیس ارتباطی گزارش نشده است (۱۹).

نکته قابل تأمل، کاهش چشمگیر فراوانی این ژنوتیپ در سویه‌های جدا شده از کودکان در دو مطالعه صورت گرفته توسط Podzorski و Oleastro و همکارانشان در کشورهای پرتغال و آمریکا به سال ۲۰۰۳ میلادی است (۹, ۱۲) که این سؤال را در ذهن ایجاد می‌کند که چه عاملی در افزایش بروز این ژن در بزرگسالان نقش دارد.

Oliveira و همکارانش در سال ۲۰۰۳ در مطالعه‌ای از کشور برباد (۱) و Erzin در سال ۲۰۰۶

References

1. Oliveira AG, Santos A, Guerra JBG, Maria RA. BabA₂ and CagA- positive helicobacter pylori strains are associated with duodenal ulcer and gasteric carcinoma in Brazil. J Clin. Microbiol 2003; 41: 3964-3966.
2. Non Helicobacter pylori and peptic ulcer disease. NIH Consesus Conference. J Am Med Assoc 1994; 272: 65-69.

3. IARC monograph on the Evaluation of Caecogenic Risk to Human, Vol 61. Schistosomes, Liver Flukes and Helicobacter pylori. Lyon. France. International agency for research on cancer 1994 (b).
4. Olfat FO, Zheng Q, Oleastro M, Voland P, Boren T et al. Correlation of the helicobacter pylori adherence factor BabA₂ with duodenal ulcer in four European country, FEMS 2004; Vol 44, pp 151-156.
5. Gerhard M, Lehn N, Neumayer N, Boren T, Rad R, Schepp W, Miehlke S. Clinical relevance of the helicobacter pylori gene for blood group antigen binding adhesion. Proc Natl Acad Sci USA 1999; 96: 12778-83.
6. Hessey SJ, Spencer J, Wyatt JI, Sobala G, Rathbone BY, Axon AT, Dixon MF. Bacterial adhesin and disease activity in helicobacter associated chronic gastritis. Gut 1990; 31: 134-138.
7. Ilver D, Arnqvist A, Organ J, Frick IM, Kersulyte D, Engin T. Helicobacter pylori adhesion binding fucosylated histo-blood group antigens revealed by retagging. Science 1998; 279: 373-377.
8. Logan RPH. Adherence of helicobacter pylori. Aliment Pharmacology, Supplement, 1996; 10: PP: 3-15.
9. Parsonnet J, Blaser MJ. Parasitism by the "slow" bacterium helicobacter pylori leads to altered gastric homeostasis and neoplasia. J Clin Invest 1994; 94: 4-8.
10. Prina C, Schoniger M, Rad R, Becker I, et al. Key importance of the Helicobacter Pylori adherence factor blood group antigen adhesion during chronic gastric inflammation. Cancer Res 2001; 61: 1903-1909.
11. Podzorski RP, Podzorski DS, Ann Wureth, Tolia V. Analysis of the Vac A, Cag A, CagE, iceA and BabA₂ genes in helicobacter pylori from sixty pediatric patients from the Midwestern United state. Diag Microbiol Infect Dis 2003; 46: 83-88.
12. Segal E, Falkow DS, and Tompkin LS. Helicobacter pylori attachment to the gastric cells induced cytoskeletal rearrangement and tyrosin phosphorylation of host cell protein. Proc Natl Acad Sci USA. 1996; 93: 1246-1259.
13. Mizushima Sugiyama T, Komatsu T, Ishizuka Y, kato J, and Asaka M. Clinical relevance of the BabA₂ genotype of helicobacter pylori in Japanese clinical isolates. J Clin Microbiol 2001; 7: 2463-2465.
14. Thoerson AC, Hamlet A, Celik J, Bystrom M, Nystrom S, Olbe Lars et al. Difference in surface exposed antigen between helicobacter pylori strains isolates from duodenal ulcer patients and from asymptomatic subjects. J Clin Microbiol 2000; 33: 3436-3441.
15. Lai CH, Kuo CH, Chen YC, Chao FY, Poon SK, Chang CS. High prevalence of Cag- and BabA₂ positive helicobacter pylori clinical isolates in Taiwan. J Clin Microbiol 2001; 40: 3860-3862.
16. Yang Bai, Ya- Li Zhang, Ye Chen, Jian- Feng Jin, Zhao-Shan zhang, Dian-Yuan zhou. Cloning and expression and immunogenicity of helicobacter pylori BabA₂ gene. World J Gasteroenterol 2004; 10(17): 2560-2562.
17. Han YH, Liu WZ, Zhu HY & Xiao SD. Clinical relevance of iceA and babA₂ genotypes of helicobacter pylori in Shanghai population. Chinese Journal of Digestive Diseases 2004; 5: 181-185.
18. Yu J, W K Leung, MY Y Go, M C W Chan, K F To, E K W Ng and et al. Relationship between helicobacter pylori babA₂ status with gastric epithelial cell turn over and premalignant gastric lesions. Gut; 51: 480-484.
19. Y Erzin V Koksal, Altan S, Dobrucali A, Aslan M, Erdmar S, Dirican A, Prevalence of helicobacter pylori vacA, cagA, cagE, iceA, babA₂ genotype and correlation with clinical outcome in Turkish patients with Dispepsia. Helicobacter, 2006; 11: pp. 574-580.